

پول، اریز و بانکداری

مولفین:

محمد قجر

مولف و مدرس دانشگاه

دکتر ابراهیم سرّی دیوشلی

(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی)

سرشناسه	قجر، محمد، ۱۳۵۱
عنوان و نام پدیدآور	پول، ارز و بانکداری / مولفین محمد قجر، ابراهیم سری دیوشلی؛ ویراستار علمی: فهیمه حسنی، محمد رضا بختیاری
مشخصات نشر	تهران: هوشمند تدبیر، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۲۷۲ ص؛
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۳۴۵۸-۷-۸ : ریال ۱۰۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی:	قیفا
یادداشت	چاپ قبلی: کتاب فرشید، ۱۳۹۱
موضوع	پول
موضوع	بانک و بانکداری
موضوع	سیاست اقتصادی
موضوع	سیاست پولی
موضوع	سیاست ارزی
شناسه افزوده	سری دیوشلی، ابراهیم، ۱۳۴۶-
رده بندی کنگره	الک ۱۳۹۱، پ ۳ ق ۲۲۱/ HG
رده بندی دیوی	۳۲/۴
شماره کتابشناسی ملی	۳۰۹۰۷۴۷

عنوان	پول، ارز و بانکداری
مؤلفین	محمد قجر - دکتر ابراهیم سری دیوشلی (عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی)
ناشر	هوشمند تدبیر
مدیر اجرایی	عمار یقوبی زاده
ویراستار علمی	فهیمه حسنی - محمد رضا بختیاری
طرح جلد	گشتاسب آتش بند - سعید تقیان پور
تایپ و صفحه آرایی	زهره فلاح مهدی دوست
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۳۴۵۸-۷-۸
چاپ	چاپ سوم کتاب فرشید - اول هوشمند تدبیر
تیراژ	۲۰۰۰
بها	ریال ۱۰۰۰۰۰

Hooshmand.tadbir@yahoo.com

نشانی مرکز پخش: تهران بلوار آفریقا - بلوار صبا - پلاک ۴۲ واحد ۳۳

تلفکس ۱۲-۲۲۶۵۶۷۱۰-۷۹۵۱۹۰۵-۹۱۹

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به ناشر می باشد

فهرست

فصل اول:

- پول و نقش آن در اقتصاد، پیدایش و سیر تحول آن -- ۱۱
تاریخچه پول -- ۱۱
ابداع پول -- ۱۳
تعریف پول -- ۱۴
سیر تحول پول -- ۱۴
نظام پولی کالا -- ۱۵
اشکالات و نقائص نظام تجاری پایاپای مستقیم -- ۱۵
سیستم پول فلزی -- ۱۷
پول کاغذی -- ۱۸
پول ثبتي -- ۲۰
بزرگترین اسکناس -- ۲۰
گران‌ترین اسکناس تاریخ -- ۲۱
طول عمر اسکناس‌ها -- ۲۱
مشهورترین شخصیت اسکناس‌ها -- ۲۱
پول‌ها کارناوال میکروبیوند -- ۲۲
اولین پول کاغذی -- ۲۲
واحد تومان از کجا آمده است؟ -- ۲۲

فصل دوم:

- پول: (MONEY) -- ۲۵
وظایف پول (the functions of money) -- ۲۵
خصوصیات یک پول خوب: -- ۲۵
انواع پول -- ۲۶
نکاتی در مورد M_1, M_2, M_2, M_2 -- ۲۷
تقاضای پول (Money Demand) -- ۲۸
منحنی تقاضای پول -- ۳۰
منحنی عرضه پول -- ۳۱
تعادل در بازار پول -- ۳۲
روش‌های تعریف و اندازه‌گیری پول -- ۳۳
روش معاملاتی (Transaction Approach) -- ۳۳
روش نقدینگی (Traditional Approach) -- ۳۵
روش نقدینگی و اندازه‌گیری پول -- ۳۶
روش دی‌تری (روش اقتصادی) -- ۳۹
نظریه‌های پولی -- ۳۹
انتقادهای وارد بر تئوری مقداری پول -- ۴۱
انتقادهای وارد بر نظریه درآمدی و نظریه روانی پول -- ۴۴
نظریه توازن نقدینگی -- ۴۴
دام نقدینگی و رجحان نقدینگی (Liquidity Trap) -- ۴۴
«عرضه پول» -- ۴۵
پایه پولی -- ۴۶
تعریف پایه پولی -- ۴۶
تفسیر اجزاء پایه پولی -- ۴۷

- تحولات پایه پولی در اقتصاد ایران -- ۴۸
عوامل مؤثر در عرضه پول -- ۴۸
سپرده اولیه -- ۴۸
سپرده ثانویه -- ۴۸
تعاریف اساسی -- ۵۱
پول غیر قابل تبدیل (اسکناس بدون پشتوانه) -- ۵۱
شبه پول -- ۵۱
سرعت گردش پول -- ۵۲

فصل سوم:

- تاریخچه بانکداری در جهان -- ۵۶
بانکداری در ایران -- ۵۷
بانک سپه -- ۵۷
بانک ملی -- ۵۷
تاریخچه بانک مرکزی -- ۵۸
بانک مرکزی ایران -- ۶۴
ملی شدن بانک‌ها -- ۶۴
ارکان نظام بانکی -- ۶۵
ادغام بانک‌ها -- ۶۶
اصول سه‌گانه بانکداری -- ۶۷
نقش بانک‌ها و مؤسسات پولی در اقتصاد -- ۷۱
بانکداری اسلامی در ایران -- ۷۲
تعریف بانک اسلامی -- ۷۲
اصول بانکداری اسلامی -- ۷۳
مرکز مشاوره شریعت اسلامی -- ۷۴
ودیع -- ۷۴
مضارب -- ۷۵
مضارب -- ۷۵
مشارکت -- ۷۵
مشارکت مالی (Partnership Financing) -- ۷۶
مشارکت (Joint Venture) -- ۷۶
مشارکت دائم -- ۷۶
مشارکت تقلیلی -- ۷۷
مشارکت در سرمایه‌گذاری مضاطره‌آمیز Capital -- ۷۷
Musharakah Venture -- ۷۷
اجاره -- ۷۷
مضارب -- ۷۷
لیزینگ (Leasing) -- ۷۷
اجاره به شرط تملیک (Purchase Lease to) -- ۷۸
قرض الحسنه -- ۷۸
قانون عملیات بانکی بدون ربا -- ۷۹
تسهیلات اعطائی بانک‌ها -- ۸۰
چک -- ۸۲
سفته -- ۸۳
برات -- ۸۳

طرف‌های شرکت کننده در یک برات: ۸۳ parties to a bill

- انواع برات ۸۴
چگونگی پیدایش بانکداری الکترونیک در جهان ۸۵
تاریخچه بانکداری الکترونیک در ایران ۸۵
وضعیت کلی جهان ۸۶
آسیای جنوب شرقی ۸۶
اروپای مرکزی و شرقی ۸۷
آمریکای شمالی و اروپای غربی ۸۷
خاورمیانه و آفریقا ۸۷
رشد ترانکس‌ها ۸۸
بانکداری الکترونیکی مصرف کننده (در سطح مشتری) ۸۹
عوامل پذیرش بانکداری الکترونیک ۹۰
تاریخچه دولت الکترونیک ۹۰
دولت الکترونیک در ایران ۹۱
تکامل و توسعه دولت الکترونیک ۹۱
بررسی اثرات دولت الکترونیک ۹۲
سطح کلان (دولت) ۹۲
سطح خرد (سازمان-کارکنان و مدیریت) ۹۲

فصل چهارم:

- بیماری هلندی ۹۳
مکانیزم کار بیماری هلندی ۹۳
درمان بیماری هلندی ۹۴
پول شویی ۹۵
روش‌های پول شویی ۹۵
انواع پول شویی ۹۵
آثار پول شویی ۹۶
تأثیر پول شویی بر اقتصاد ۹۶
راه‌های جلوگیری و مبارزه با پول شویی ۹۷
تاریخچه حذف صفر از پول ۹۷
حذف صفر از پول ملی ۹۸
علت حذف صفر از پول ملی ۹۹
مزایای حذف صفر از پول ملی ۹۹
حذف صفر از پول ملی از نظر موافقان این طرح شش مزیت عمده را به دنبال دارد ۱۰۰
معایب حذف صفر از پول ملی ۱۰۱
نام جدید برای پول ملی ۱۰۱
راهکارهایی موقت تا حذف صفر از پول ملی ۱۰۲
تأثیرات سیاسی حذف صفرها ۱۰۲
رانت خواری ۱۰۴
تعریف و اهمیت پدیده رانت ۱۰۶
عزل رانت ۱۰۶
راه‌های پیش‌گیری از پیدایش و جلوگیری از رانت جویی ۱۰۹
مداخله دولت؟ ۱۱۰

فصل پنجم:

- تعریف تورم ۱۱۳
آثار تورم ۱۱۴
تورم به چند دسته تقسیم می‌شود و فرق این دسته‌ها در چیست؟ ۱۱۵
ثبات قیمت‌ها ۱۱۸
اشتغال کامل ۱۱۸
تناسب در توزیع درآمدها ۱۱۹
تعادل تراز پرداخت‌ها ۱۱۹
راه‌های مبارزه با تورم چیست؟ ۱۲۰
آیا تورم همیشه مضر است؟ ۱۲۰
رابطه تورم و توسعه چیست؟ ۱۲۰
تورم چه تأثیری بر نظام کل کشور دارد؟ ۱۲۱
آیا تاکنون کشوری توانسته است تورم را به‌طور کامل ریشه کن کند؟ ۱۲۲
بیکاری ۱۲۲
افراد یک جامعه به سه دسته تقسیم می‌شوند ۱۲۳
جمعیت شاغل و بیکار کشور از سال ۱۳۸۴ تا بهار ۱۳۸۹ ۱۲۴
انواع بیکاری ۱۲۵
نظریه کلاسیک‌ها، کینزی‌ها، فلیپس و لیپسی در مورد تورم رکودی ۱۲۸
نظریه کینزی‌ها در مورد تورم رکودی ۱۲۸
نظریه فلیپس و لیپسی ۱۲۹
تضاد بین اشتغال کامل و ثبات قیمت‌ها ۱۳۰
تحلیل ریدمن و فلیپس از منحنی فلیپس ۱۳۲
شکل‌های مختلف منحنی فلیپس ۱۳۲
انتقال منحنی فلیپس ۱۳۴
فصل ششم:
سیاست پولی (ابزارهای سیاست پولی و همچنین در نظام بانکداری اسلامی) ۱۳۵
سیاست پولی ۱۳۵
تعریف سیاست پولی ۱۳۶
سیاست ثبات ۱۳۶
سیاست ثبات و شکاف رکودی ۱۳۸
سیاست ثبات و شکاف تورمی ۱۳۹
اهداف سیاست‌های پولی ۱۴۰
تسریع رشد اقتصادی ۱۴۰
ایجاد تعادل در موازنه پرداخت‌های خارجی ۱۴۰
ابزارهای سیاست پولی ۱۴۱
نرخ تنزیل مجدد ۱۴۱
عملیات بازار باز ۱۴۱
کنترل کیفی و کمیتی اعتبارات ۱۴۲
مروری بر سیاست‌های پولی در ایران ۱۴۲
ابزارهای سیاست پولی در نظام بانکداری اسلامی ۱۴۳

سیاست مالی	۱۴۶	تئوری انتظار نا اریب در بازارهای سلف ارزی	۱۸۶
تعریف سیاست مالی	۱۴۶	معاملات ارزی تأمین (هجینگ HEDGING)	۱۸۷
ابزارهای سیاستهای مالی	۱۴۷	بازار ارز	۱۸۷
سیاست پولی بر مبنای عرضه پول یا نرخ بهره	۱۴۷	بازار فارکس (forex)	۱۸۸
کارایی سیاستهای پولی و مالی در مدل IS-LM	۱۴۸	روند مکانیسم انجام معاملات ارزی	۱۹۰
سیاست درآمدی	۱۵۰	بازیگران بازار ارز چه کسانی هستند؟	۱۹۰
دام نقدینگی	۱۵۲	مکان و زمان بازار فارکس	۱۹۱
ویژگی‌های مهم بازار فارکس	۱۹۱	ویژگی‌های مهم بازار فارکس	۱۹۱
بازار بین‌المللی (foreign Exchanaje) چیست؟	۱۹۴	بازار بین‌المللی (foreign Exchanaje) چیست؟	۱۹۴
دایره معاملات روزانه بزرگترین بانک‌های جهان	۱۹۴	عوامل تعیین نرخ ارز کدامند؟	۱۹۴
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	آشنایی با Market Orders	۱۹۶
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	دستورات معلق Pending Order	۱۹۶
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	مفهوم (Spread) و قیمت خرید و فروش (Ask & Bid)	۱۹۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	آشنایی با انواع معاملات ارزی (معاملات نقدی و غیر نقدی ارز)	۱۹۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	آشنایی با ISO کدها (نمادها)	۱۹۸
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	آشنایی با مفهوم جفت ارز = (Currency Pairs)	۱۹۹
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	نرخ نامه چیست؟	۱۹۹
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	معاملات آتی یا وعده دار	۱۹۹
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	انواع معاملات آتی و وعده دار	۲۰۰
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	قرارداد اختیار خرید	۲۰۲
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	قرارداد اختیار فروش	۲۰۲
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	نقش و جایگاه تعیین نرخ بانک مرکزی در بازار مبادلات ارزی کشور	۲۰۲
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	فصل هشتم:	
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	چند سازمان مهم اقتصادی بین‌المللی	۲۰۵
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	اهداف صندوق بین‌المللی پول	۲۰۶
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	همکاری‌های اقتصادی و پولی برای تثبیت بازارهای مالی بین‌الملل	۲۰۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	آزادی معاملات ارزی برای تسهیل تجارت جهانی	۲۰۸
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	سیاست‌های تعدیل اقتصادی صندوق بین‌المللی پول	۲۰۸
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	تاریخچه سازمان تجارت جهانی (WTO)	۲۱۲
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	پذیرش بررسی عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی	۲۱۲
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	دلایل تمایل جمهوری اسلامی ایران برای پیوستن به سازمان تجارت جهانی	۲۱۴
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	اهداف WTO	۲۱۵
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	وظایف WTO	۲۱۵
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	عضویت در سازمان تجارت جهانی	۲۱۶
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	مهم‌ترین موانع گسترش تجارت بین‌الملل در گذشته	۲۱۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	مزیت نسبی چیست؟	۲۱۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	آیا تجارت بین‌المللی دارای منافع می‌باشد؟	۲۱۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	نقش تجارت بین‌الملل در اقتصاد کشورها	۲۱۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	مزیت نسبی کشورها در محصولات	۲۱۸
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	سیاست مالی	۱۴۶
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	تعریف سیاست مالی	۱۴۶
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	ابزارهای سیاستهای مالی	۱۴۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	سیاست پولی بر مبنای عرضه پول یا نرخ بهره	۱۴۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	کارایی سیاستهای پولی و مالی در مدل IS-LM	۱۴۸
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	سیاست درآمدی	۱۵۰
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	دام نقدینگی	۱۵۲
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	فصل هفتم:	
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	ارز چیست؟	۱۵۵
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	بازار ارز	۱۵۶
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	تقاضای ارز	۱۵۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	عرضه ارز	۱۵۸
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	تعادل در بازار ارز و نرخ تعادلی	۱۵۸
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	تعریف ارز	۱۵۹
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	وظایف بازار ارز	۱۶۰
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	روش‌های تعیین نرخ ارز	۱۶۱
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	مقایسه سیستم‌های تثبیت نرخ ارز با نرخ شناور	۱۶۲
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	عملیات در بازار ارز	۱۶۳
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	انواع نرخ ارز	۱۶۵
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	انواع ارز	۱۶۷
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	آربیتراژ	۱۷۰
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	آربیتراژ پول و آربیتراژ بهره	۱۷۰
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	هجینگ ارز	۱۷۰
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	معاملات تعویضی (SWAP)	۱۷۰
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	خصوصیات یک معامله سوآپ ارزی	۱۷۰
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	انواع معاملات سوآپ	۱۷۱
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	تحولات سیستم‌های پولی و مالی بین‌الملل	۱۷۱
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	نظام بین‌المللی پایه طلا ۱۹۱۳-۱۸۷۹م	۱۷۲
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	توافق برتون وودز	۱۷۳
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	نظام نرخ ثابت پایه دلار ۱۹۷۰-۱۹۵۰م	۱۷۳
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	نظام نرخ شناور بر پایه دلار ۱۹۸۴-۱۹۷۳	۱۷۴
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	نظام‌های ارزی	۱۷۶
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	انتقال از نظام ثابت ارز به نظام شناور ارز	۱۷۸
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	انواع نظام‌های نرخ ثابت ارز	۱۷۸
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	انواع دخالت بانک مرکزی در بازار ارز	۱۷۹
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	انواع روش‌های اعلام نرخ برابری ارزها	۱۸۰
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	ارز و نرخ ارز چیست؟	۱۸۱
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	نرخ ارز	۱۸۲
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	نحوه اعلام نرخ‌های ارز	۱۸۴
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	ارتباط بازار و سیاست‌های دولت با نرخ‌های مبادلات ارزی و تغییرات آنها در چیست؟	۱۸۵
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	روش‌های پیش‌بینی نرخ ارز	۱۸۵
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	تئوری کاسل (برابری قدرت خرید)	۱۸۶
معاملات تعیین نرخ ارز	۱۹۴	تئوری فیشر (معاملات سواگیری نرخ بهره)	۱۸۶

۲۱۸	مبادلات بین‌المللی در بازارهای کار و سرمایه
۲۱۸	از سازمان تجارت جهانی چه می‌دانید؟
۲۱۸	ویژگی‌های سازمان‌های بین‌المللی
۲۱۹	حق برداشت مخصوص (SDR)
۲۱۹	بانک تسویه بین‌المللی (BIS)
۲۲۰	اهداف بانک تسویه بین‌المللی
۲۲۰	وظایف بانک تسویه بین‌المللی
۲۲۱	اهداف بانک تسویه بین‌المللی
۲۲۱	سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)
۲۲۱	اهداف سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه
۲۲۲	اتحادیه جنوب شرقی آسیا (ASEAN)
۲۲۳	گروه ۷۷ (G77)
۲۲۴	گروه ۱۰ (G10)
۲۲۳	گروه ۷۷ (G77)
۲۲۳	شیوه‌های پرداخت در معاملات بین‌الملل
۲۲۷	انواع روش‌های پرداخت در تجارت بین‌الملل
۲۳۰	روش‌های تأمین مالی بین‌الملل
۲۳۱	منشأ منابع مالی (Sources of Funds)
۲۳۴	تفاوت روش فاینانس با روش یوزانس
۲۳۴	ابزارها (اوراق) مشتقه:
۲۳۶	سیستم طلا و عوامل مؤثر بر تعیین قیمت آن
۲۳۷	عوامل مؤثر بر قیمت طلا
	فصل نهم:
۲۳۹	سابقه ایجاد بورس در ایران
۲۴۰	مزایای سرمایه‌گذاری در بورس
۲۴۱	مزایای ورود به بورس برای شرکت‌ها
۲۴۱	انواع بازارها
۲۴۴	تعریف بازار بورس اوراق بهادار
۲۴۵	سهام چیست؟
۲۴۶	اوراق مشارکت یا اوراق قرضه
۲۴۶	سرمایه‌گذاری چیست؟
۲۴۶	ریسک نظام‌مند (سیستماتیک) به چه معناست؟
۲۴۷	انواع بازار سرمایه
۲۴۷	انواع ارزش‌ها
۲۴۸	مؤلفه‌های اصلی بورس کدامند؟
۲۴۸	تالار اصلی و تالار قرعی به چه جایی گفته می‌شود؟
۲۴۸	بازار سرمایه و بورس اوراق بهادار از ابعاد مختلف اقتصادی
۲۴۹	بورس از دید سرمایه‌گذاران و دارندگان دارایی‌های مالی
۲۴۹	چرا در بورس سرمایه‌گذاری می‌کنیم؟
۲۴۹	EPS چیست؟
۲۵۰	DPS چیست؟
۲۵۰	سود تقسیمی هر سهم (Dps)
۲۵۰	درآمد باقی مانده به چه معناست؟

۲۵۰	سهام بازار به چه معناست؟
۲۵۱	نماد معاملاتی باز و بسته چیست؟
۲۵۱	مدیریت قیمت
۲۵۱	سهام فعال به چه معناست؟
۲۵۲	سهام غیر فعال چه سهامی هستند؟
۲۵۲	بازار حساس به چه معناست؟
۲۵۲	بازار ضعیف و کم رونق به چه معناست؟
۲۵۲	راه‌های ورود به بورس
۲۵۲	روش‌های تحلیل اوراق بهادار
۲۵۳	تحلیل گران بنیادی چه کسانی هستند؟
۲۵۳	تحلیل گران فنی چه کسانی هستند؟
۲۵۳	تاریخچه بورس اوراق بهادار
۲۵۴	تاریخچه بورس اوراق بهادار در جهان
۲۵۴	سابقه بورس در ایران
۲۵۵	انواع دارایی‌ها
۲۵۶	بازار و انواع آن
۲۵۶	بازار مالی (غیرواقعی)، نقش و انواع آن
۲۵۷	تعریف بورس اوراق بهادار
۲۵۸	مهم‌ترین کارکرد بورس
۲۵۸	ابزارهای تأمین مالی در بورس اوراق بهادار
۲۵۸	انواع سرمایه‌گذاران بازار بورس اوراق بهادار
۲۵۹	مزایای بورس اوراق بهادار از ابعاد مختلف
۲۶۱	بازدهی‌های بورس اوراق بهادار برای شرکت‌ها
۲۶۲	نکات مهمی که سرمایه‌گذاران بایستی بدانند
۲۶۴	آشنایی با برخی از واژه‌ها در بورس
۲۶۴	پرتفوی چیست؟
۲۶۵	سبد سهام
۲۶۶	ارزش پرتفوی
۲۶۶	مدیریت
۲۶۶	تئوری فرامردن پرتفوی
۲۶۷	روش‌های کسب درآمد از بورس
۲۶۸	اسناد (اوراق قرضه) خزانه‌داری
۲۶۹	اوراق قرضه (Bond)
	منابع و مآخذ

پدر عزیزم

آنکه بی آرایش زیست و عاشقانه پر گشود

روحش شاد و یادش گرامی باد

پیشگفتار

همانطوریکه صفات و ویژگی‌های رفتاری ماهی‌ها را می‌توان به سه دسته کلی: کپور، کوسه و دلفین تقسیم نمود، ویژگی‌های رفتاری انسان‌ها را نیز همانند ماهی‌ها می‌توان به سه دسته مذکور طبقه‌بندی کرد.

دسته اول: ماهی‌های کپور هستند که همیشه ماهی‌های قربانی‌اند زیرا پیوسته توسط دیگر ماهی‌ها خورده می‌شوند. در حیات اجتماعی بشر برخی از انسان‌ها نیز چنین هستند؛ یعنی برخی در زندگی خود نقش ماهی کپور را بازی می‌کنند. آنها کم و بیش و برحسب مورد، قربانی این یا آن چیز، این یا آن مسئله، این یا آن شخص می‌شوند و حتی ممکن است قربانی روابط غلط و تفکرات منفی خود شوند.

دسته دوم: کوسه ماهی‌های هستند که روش (برنده-بازنده) را به کار می‌گیرند. برای اینکه من برنده شوم تو باید بازنده باشی و این کار باید بدون هیچ تمایز و تفاوتی انجام گیرد. برای کوسه ماهی‌ها، هر نوع ماهی، دشمن به حساب می‌آید. هر ماهی یک وعده غذایی بالقوه است. شاید ما نیز این نقش را بازی کرده باشیم یا حداقل در زندگی حرفه‌ای یا شخصی خود با کوسه ماهی‌هایی برخورد کرده باشیم. دنیای سازمان‌ها و دنیایی که ما در آن کار می‌کنیم از دیرباز دنیای کوسه‌ها تلقی می‌شود که گاه صحبت از کارکنانی می‌شود که برای رسیدن به مقام‌های بالا یکدیگر را می‌درند. در دنیای پرقابله امروز، حتی سازمان‌ها گاهی اوقات به‌طور موزیانه به سازمان‌های دیگر حمله می‌کنند. به‌طور خلاصه انسان‌هایی را می‌توان یافت که کم و بیش در حال رقابت دائمی از نوع برنده-بازنده هستند.

دسته سوم: نوع دیگری از حیوانات دریایی، دلفین‌ها هستند. این پستاندار آبی بزرگ به‌طور طبیعی بازیگوش و دارای روحیه همکاری است و در ارتباطات خود شیوه برنده-برنده را برگزیده است. دلفین در دنیایی از وفور نعمت زندگی می‌کند. او هیچ کمبودی ندارد و می‌خواهد که همه چیز را با همگان تقسیم کند. اگر یک دلفین زخمی شود، دلفین دیگر او را همراهی می‌کنند تا خود را به گروه برساند. داستان‌های زیادی نیز وجود دارد که در آنها دلفین‌ها جان انسان‌ها را نجات داده‌اند. پژوهش‌های انجام شده در سان دیه گو نشان داده است که دلفین‌ها علاوه برداشتن روحیه همکاری، بسیار باهوش هستند. حتی برخی از پژوهشگران آنها را باهوش‌ترین موجودات روی زمین دانسته‌اند.

تحقیق زیر روحیه همکاری و روش‌های برنده - برنده را به خوبی آشکار می‌سازد. در سان دیه گو پژوهشگران ۹۵ کوسه و ۵ دلفین را به مدت یک هفته در یک استخر بزرگ رها کرده و به مطالعه حالات رفتاری آنها پرداختند. ابتدا کوسه‌ها به یکدیگر حمله کردند و در این تهاجم تعداد زیادی از آنها نابود شدند، سپس به دلفین‌ها حمله ور شدند.

دلفین‌ها فقط می‌خواستند با آنها بازی کنند ولی کوسه‌ها بی‌وقفه به آنها حمله می‌کردند. سرانجام دلفین‌ها به آرامی کوسه‌ها را محاصره کرده و هنگامی که یکی از کوسه‌ها حمله می‌کرد آنها به ستون فقرات پشت یا دنده هایش می‌کوبیدند و آنها را می‌شکستند. به این ترتیب کوسه‌ها یکی بعد از دیگری کشته می‌شدند. پس از یک هفته ۹۵ کوسه مرده و ۵ دلفین زنده در حالی که با هم زندگی می‌کردند در استخر دیده شدند.

ارتباط هدایت شده در جهت راه حل‌ها، تمایزهای پرباری را برای روشن کردن زندگی حرفه‌ای و شخصی ارائه می‌دهد. کوسه تمایزی انجام نمی‌دهد. در دنیای او برای برنده شدن دیگران یا باید بمیرند و یا بیازند. ولی دلفین‌ها بسیار انعطاف پذیرند زیرا در دنیایی سرشار از تشخیص‌های پر بار زندگی می‌کنند. بیاید یکبار دیگر ماجرای استخر سان دیه گو را مرور کنیم. وقتی یک کوسه با یک دلفین روبه رو می‌شود چه اتفاقی می‌افتد؟ کوسه حمله می‌کند چون روش ارتباطی او برنده - بازنده است ولی دلفین با انعطاف‌پذیری خاص خود فرار می‌کند و می‌گوید من در دنیایی سرشار از ثروت و وفور نعمت زندگی می‌کنم. در دریا برای همه به اندازه کافی غذا هست پس چرا با هم بازی و همکاری کنیم. کوسه دوباره حمله می‌کند و دلفین فرار می‌کند. کوسه توانایی درونی لازم را برای خارج شدن از تنگ نظری ندارد، بنابراین مجدداً حمله می‌کند.

دلفین که می‌بیند دیگر چاره ای ندارد می‌گوید: من آنقدر انعطاف‌پذیری دارم که در موقع مناسب به یک کوسه تبدیل شوم پس حالا آماده رویارویی باش. اگر به‌طور تصادفی کوسه آنقدر هوش داشته باشد که بفهمد حریف دلفین نمی‌شود و بخواهد در بازی و همکاری با او شرکت کند، دلفین به راحتی او را می‌بخشد و طوری با او رفتار می‌کند که انگار یک دلفین است.

روحیه انعطاف‌پذیری و همکاری دلفینی می‌بایستی در همه ادارات، سازمانها، مؤسسات، مدارس، خانواده‌ها و حتی زوجها تعمیم یابد زیرا همه ما در سطوح مختلف دلفین‌هایی بالقوه هستیم و برای پایان دادن به مسائل ناخوشایند از انعطاف‌پذیری لازم برای تبدیل شدن به یک کوسه برخورداریم ولی این کار باعث نمی‌شود که دوباره به روحیه دلفینی خود بازنگردیم.

با تشکر

مؤلف و مدرس دانشگاه

محمد قجر

مقدمه

الهی، ای کریمی که بخشنده عطایی و ای حکیمی که پوشنده خطایی و ای احدی که در ذات و صفات بی‌همتایی و ای خالق که راهنمایی و ای قادری که خدایی را سزایی، به ذات لایزال خود و به صفات با کمال خود و به عزت جلال خود و به عظمت جمال خود، جان ما را صفای خود ده، دل ما را هوای خود ده، چشم ما را ضیای خود ده و ما را آن ده که آن به.

یا رب تو سرانجامی روزی کن شایسته خویش طاعتی روزی کن
ز آن پیش که فارغ شوم از کار جهان اندر دو جهان فراغت‌ی روزی کن

کتاب حاضر که حاصل مطالعه و تدوین چندین ساله در درس پول، ارز و بانکداری و همین‌طور امور بین‌الملل در مقطع کارشناسی رشته‌های حسابداری و مدیریت می‌باشد، با بنا به درخواست دانشجویان و همکاران گرامی، اینجانب را بر آن داشت تا کتابی تحت عنوان پول، ارز و بانکداری را تدوین نموده و در اختیار دانش‌دوستان قرار دهم.

در نگارش کتاب تلاش کردم که متن آن ساده باشد، به گونه‌ای که طیف وسیع‌تری از دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان بتوانند از آن استفاده نمایند. در تجربیات شخصی متوجه شدم که زبان انگلیسی نقش قابل توجهی در موفق شدن افراد در بازارهای مالی دارد بنابراین تأکید می‌کنم که زمان زیادی را به یادگیری زبان انگلیسی به ویژه اصطلاحات و واژگان تخصصی مالی و اقتصادی صرف کنید مطمئن باشید هر چه زمان بگذارد به نتایج بهتری خواهید رسید. هیچ‌گاه عامل زمان را در یادگیری و رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده فراموش نکنید... در پایان باید بگویم که این کتاب از زاویه دید من تألیف شده است و نمی‌تواند کتاب کامل و بدون نقصی باشد.

این کتاب مشتمل بر نه فصل می‌باشد؛ که در فصل اول آن پیدایش پول و مشکلات آن و سیر تحول پول و فصل دوم بازار پول (تقاضا و عرضه پول) و فصل سوم بانکداری (تاریخچه بانکداری در ایران و جهان) و همین‌طور بانکداری الکترونیک در ایران و جهان را مورد ارزیابی قرار دادیم. فصل چهارم بیماری هلندی - پول شویی - حذف صفرها و رانت خواری را مورد بررسی و چالش قرار می‌دهیم. فصل پنجم: تورم، بیکاری و منحنی فیلیپس را مورد ارزیابی قرار می‌دهیم. فصل ششم به لحاظ اهمیت سیاست‌های پولی و مالی در اقتصاد ضمن تشریح انواع سیاست‌ها؛ و ابزارها و آثارها و نقش هر یک را در اقتصاد مورد تجزیه و تحلیل قرار دادیم. فصل هفتم به لحاظ اهمیتی که ارز و نرخ آن و همین‌طور بازار ارز در اقتصاد جوامع مختلف دارد، سیستم‌های مختلف نرخ آن مورد ارزیابی قرار گرفت.

در فصل هشتم، سیستم مالی بین‌الملل در واقع تجارت بین‌الملل و مؤسسات مورد نظر در سطح جهان را مورد ارزیابی قرار دادیم. از جمله صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی
فصل نهم، بازار بورس و اوراق قرضه (بهادار) را مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

در آماده سازی این کتاب افراد زیادی نقش داشته اند، جا دارد از سرکار خانم زهرا فلاح مهدی دوست که کار تایپ و تصحیح متن نهایی زحمات زیادی کشیده اند تشکر نموده و همچنین از دانشجویان عزیز واحد دماوند و تهران شمال و علمی کاربردی واحد ۵۶ که با پافشاری زیادی بنده را بر آن داشتند که این اثر را پدید آورم ، سپاسگذارم . حال که این کتاب منتشر می شود بر خود لازم می دانم که از خانم فهیمه حسنوی و محمد رضا بختیاری که ویرایش علمی این مجموعه را عهده دار شدند و همین طور از حمایت های صمیمانه مهندس فرشاد به آبادی تشکر نمایم. همچنین از همکاری صمیمانه همکاران محترم انتشارات هوشمند تدبیر کمال تشکر را می نمایم.

امید است این اثر مورد قبول و استفاده دانشجویان و دانش دوستان عزیز قرار گیرد و ما را از نظرات سازنده و دقیق خود بی خبر قرار ندهند.

Ghajar.economic@yahoo.com

Ghajar.economic@gmail.com

با تشکر

مولف و مدرس دانشگاه

محمد قجر